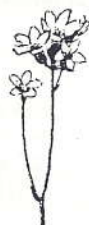

't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van WIELEWAAL MARKVALLEI
J.N.M. MARKVALLEI

Jaargang 15 nr. 1
januari-februari-maart

Knolsteenbreek

Oranjetipje op pinksterbloem

Halsche Beemden
toekomstplannen - beheer
pag. 11-14
Vlinderverslag '95
pag. 8-10

Afgiftelokoor Hoogstraten
V.O. : Marcel Adriaansen

Wielewaal

J.N.M.

voorzitter : Marcel Adriaensen
Venneweg 2
2321 Meer
03/315.90.40

Geert Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
03/315.74.41

sekretaris : Koen Pans
Bosuil 10
2323 Wortel
03/314.85.63

Katrien Knaeps
Moerklokstraat 6
2323 Wortel
03/314.37.70

penningmeester : Koen Pans

Ingrid Brosens

natuurbehouds -
natuurhistorisch -
sekretaris : Jef Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
03/314.60.14

Tom Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 Minderhout
03/314.67.25

milieubeschermingsseccr. : Jef Leestmans

Pieter Vranckx, 014/63.39.03

pers-en promotie : Ria Boeren
Lage Rooy 23 h
2328 Meerle

Ingrid Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle, 03/315.74.41

piepverantwoordelijke :

Ingrid Brosens

konservators :

<i>De Halsche Beemden</i>	:	Tom Verschraegen	
<i>Jan Spinnenburgmuseum</i>	:	Jos Verschraegen	Jos Vorsselmans
		Minderhoutsestraat 125	Hal 14
		2322 Minderhout	2322 Minderhout
		03/314.67.25	03/315.76.26

Bieteutje : *hoofdredacteur* : Wim Verschraegen

V.U. : Marcel Adriaensen

contactpersonen werkgroepen :

V.W.G. : Jef Leestmans, Bart Hoeymans (J.N.M.)
P.W.G. : Koen Pans, Inge Mesuere (J.N.M.)
A.R.W.G. : Bart Adams (J.N.M.)
K.W.G. : Wout De Ridder (J.N.M.)
Z.W.G. : Danny Daelemans, Dimitri Van Pelt (J.N.M.)
V.B.W.G. : Wim Verschraegen, Ingrid Brosens (J.N.M.)
M.W.G. : Pieter Vranckx (J.N.M.)

Leden van andere afdelingen kunnen zich abonneren op het Bieteutje door overmaking van **100 Fr** op rek.nr. 646-2200711-86 o.n.v. J.N.M. Markvallei met vermelding van "**Bieteutje 1996**"

lidgelden : *J.N.M.* : 450 Fr (13 t.e.m. 25 jaar)
350 Fr (8 t.e.m. 12 jaar)
200 Fr (bijlid) op 001-2280592-04

Wielewaal : 600 Fr op 000-0319785-73

Hallo menschen en kleine menschenkens,

Ik bied het Vlaamsche volk nog een blaaike 'Het 'Bieteutje' aan, dat even aantrekkelijk als de voorgaande 'Bieteutjes, die om de diepe geleerdheid en de eenvoudige bevallige taal van den hooggeachten schrijvers, van de weetgierige lezers zoo gretig zijn aanvaard geworden. 'De eigenaardige onnavolgbare schrijftrant zegt duidelijk dat dit O zoo schoon blaaike in 't licht van Kerstmis moest verschijnen. Nu is het zoverre dat ge met uw wolle teugen van het 'Bieteutje kunt genieten.

Maar voor ge verder gaat lezen in dit schoon blaaike wil ik urwe aandacht vragen. Ik ben dit jaar de nieuwe voorzitter van onze kleine menschkens, en ik word daarbij goed geholpen door mijn zoo geliefde zusterken, Ingrid en mijn geliefde Katrien. En natuurlijk ook alle andere menschen die zich inzetten voor onze jongskes. Ik ga proberen onze afdeling te behouden, zoo gelijk mijn eerbiedwaardige hoogeachte voorganger Wiin het gemaakt heeft. Het enige wat ik wil proberen te veranderen is de werkingskes van onze werkgroepen beter uit te bouwen. Jaja ik weet dat ge vol ongeduld zit te wachten om verder in dit blaaike te lezen, maar weet dat de Heer urwe geduld zal lonen. Mij restte alleen nog om uw te wenschen dat ge het oude jaar goed zult beëindigen en te genieten van het nieuwe jaar dat gaat onluiken.

met vriendelijke groeten en een zalig leesplezier van dit blaaike,

Geert Brosens

Nota: Ik hoop u in de nabije toekomst allemaal te mogen verwelkomen op een van onze komende wandelingskes.

Enne, Alle vogelen des Hemels, zegent den Heer. (Dan. 3, 80)

Moesdistel

ACTIVITEITENKALENDER

* Zaterdag 6 januari : J.N.M.-NIEUWJAARSFEESTJE

Wat er op dit jaarlijks J.N.M.-feestje zal gebeuren, blijft een volledige verrassing !

afpraak : 14.00 't lokaal (tot 17.00)

inschrijven : voor 3 januari bij Ingrid Brosens (tel. : 315.74.41)

verantw. : Ingrid Brosens

* Zondag 7 januari : NIEUWJAARSWANDELING 'GROOT SCHIETVELD' te BRECHT

Het Groot Schietveld in de winter is zoals de Antwerpse Kempen op grootmoeders wijze. Uitgestrekte heidevelden met sierlijke silhouetten van berken, hier en daar een verdwaalde vliegden met een klapekster.

En een mooi winters weertje: een gure wind en rode neuzen of de natte sneeuw in je kraag !

Kortom een gezellige winterwandeling voor oud en jong !

afpraak : 09.00 aan de kerk van Hoogstraten (tot 01.00) (eigen vervoer)

verantw. : Jef Leestmans

* Zondag 21 januari : AANPLANT HOUTKANT 'HALSCHE BEEMDEN'

De bevroren grond heeft onze vorige plantdag letterlijk in de mist doen verdwijnen. Nu proberen we het nog eens. Als er nu weer vorst in de grond zit of als de temperatuur onder nul zou zitten, zal de aanplantactie voor februari zijn.

Als je twijfelt aan het weer, bel dan iemand van ons op.

afpraak : 14.00 kapelleke van Hal (Minderhout)

zeker meebrengen : schop

verantw. : Tom Verschraegen

* Zondag 4 februari : BUSREIS 'SCHOUWEN DUIVELAND'

Elk jaar opnieuw zie je de busreis in februari opduiken. Daar moet wel een goede reden voor zijn ! En inderdaad: het zal waarschijnlijk de enige dag zijn waarop je zoveel duizenden ganzen of waarop je zoveel verschillende soorten eenden ziet.

De topper voor de echte vogelaar !

afpraak : 07.00 aan de kerk van Hoogstraten

inschrijven : voor 15 januari bij Jef Leestmans (tel. : 314.60.14)

prijs : 250 BEF voor - 12 jarigen
350 BEF voor + 12 jarigen

niet vergeten : - voldoende eten en drinken
- warme kledij, regenkledij
- laarzen
- indien in bezit : verrekijker, vogelgids, telescoop

verantw. : Jef Leestmans

*** Zaterdag 10 februari : DIA-AVOND J.N.M.-WIELEWAAL ACTIVITEITEN**

Dit is een unieke gelegenheid. Op deze ene avond kan je immers alle activiteiten van '94 en '95 inhalen.

In een lekker warm lokaal zie je dia's van de zomerkampen (unieke kans voor de ouders van onze JNM-ertjes om te zien hoe zij bv. kunnen koken en afwassen), zie je sfeerbeelden van andere activiteiten en mooie brokjes natuur.

Bovendien is deze avond volledig gratis !

afspraak : 20.00 refter aan 't lokaal in de Karel Boomstraat

verantw. : Wim Verschraegen

*** Vrijdag 16 februari : VERENIGINGS-AVOND WIELEWAAL**

Op deze verenigingsavond voor wielewalers en J.N.M.-ers (+16 jr.) kunnen we nog es babbelen over de voorbij activiteiten. We beginnen met een volleybalmatch tussen J.N.M. en Wielewaal om 19.00. Daarna is in de Mussenakker een lichte maaltijd voorzien die bereid zal worden door de Wielewaal. Wat het zal worden, blijft nog een verrassing.

afspraak : 19.00-20.30 volleybalmatch J.N.M. tegen Wielewaal
(sportzaal lagere school van Meer)
20.30 Mussenakker te Meer (Donckstraat)

prijs : 200 BEF

inschrijven : voor 1 februari bij Marcel Adriaensen (tel. : 315.90.40)

verantw. : Marcel Adriaensen

*** Zondag 25 februari : GANZENBUSTOCHT**

In tegenstelling met de tocht van 4 februari zal de bus niet in Hoogstraten vertrekken, maar dienen we zelf naar Essen te rijden. Daar zullen we samen met Wielewaal Essen de bus nemen naar Zeeland.

afspraak : 08.00 kerk van Essen (eigen vervoer tot Essen)

inschrijven : voor 10 februari bij Jef Leestmans (tel. : 314.60.14)

prijs : zie 4 februari **verantw. :** Jef Leestmans

*** Zondag 10 maart : BEZOEK 'BLOKKERSDIJK' te ANTWERPEN**

Onder leiding van Jef kunnen we nog eens een nieuw reservaat bezoeken. Opgespoten terreinen en veel waterpartijen: een boeiende voormiddag.

afspraak : 09.00 aan de kerk van Hoogstraten (tot 13.00)

verantw. : Jef I.eestmans

*** 29-30-31 maart : BEHEERSWEEKEND 'BONTE KLEPPER' te RIJKEVORSEL**

Er zal vooral geplagd worden zodat de heide terug nieuwe kansen krijgt. Dit weekend is bedoeld voor onze + 14 jarigen. Op zondag worden ook de - 14 jarigen verwacht. Zij kunnen dan ook mee helpen plaggen. Ook wielewalers zijn van harte welkom. Voor soep wordt gezorgd !

afspraak : Vrijdag om 19.00 aan de Bonte Klepper te Rijkevorsel
tot zondagnamiddag 17.00

meebrengen : slaapzak, slaapmatje, pillicht, gammel, bestek, ...

prijs : 50 BEF

inschrijven : voor 15 maart bij Dimitri Van Pelt (tel. : 314.35.14)

verantw. : Dimitri Van Pelt

*** Zondag 14 april : BOOTTOCHT 'DE BIESBOSCH'**

Het is ons gelukt ! Eindelijk kunnen we eens dit schitterend, waterrijk gebied verkennen onder ervaren begeleiding van Frans Broos.

Meer info bij Marcel Adriaensen of in volgend Bieteutje !

prijs : 400 BEF + vervoerskosten

opgeven : voor 1 april bij Marcel Adriaensen (max. 32 personen)

verantw. : Marcel Adriaensen

DEADLINE BIETEUTJE : VRIJDAG 22 MAART

VARIA

* Zondag 14 januari : vergadering J.N.M.-Wielewaal 10.00

* iedere vrijdag : volleybal te Meer 19.00 - 21.00

Wandelingen georganiseerd door de natuurgidsen van Hoogstraten

- * 14 april : landschapswandeling Hoogstraten
- * 28 april : Wortel-Kolonie
- * 12 mei : Wortel-Kolonie
- * 14 juli : Wortel-Kolonie
- * 4 augustus : Landschapswandeling Hoogstraten
- * 25 augustus : Elsacker Meerle
- * 22 september : Wortel-Kolonie

meer info bij Ria Boeren

Werken mee aan dit bieteutje :

Teksten : J.N.M. : Geert Brosens, Ingrid Brosens, Tom Verschraegen, Wim verschraegen, Igor Flater

Wielewaal : ???

Lay-out : Wim Verschraegen (J.N.M.)

Tekeningen : Jan Geerts (J.N.M.)

Foto's : Fons Jansen (J.N.M.)

- * **Zaterdag 9 maart :** vierde **Vlaamse Vlinderdag te Kortrijk**
met als thema '*dagvlinders in het openbaar groen*'
(wegbermbeheer, vlindervriendelijk inrichten van tuinen en parken, gebruik van dagvlinders bij het opstellen van het G.N.O.P., Rode lijst van de Vlaamse dagvlinders, Belgisch trekvlinderonderzoek,)
Meer info bij Wim V.

Het J.N.M.- en Wielewaalbestuur wensen u een

*vogelrijk,
plantenrijk,
vlinderrijk,*

.....

en vooral een gelukkig 1996 !

INVENTARISATIE DAGVLINDERS 1995

Samenvattende tabel : waarnemingen 1992 - 1993 - 1994 -1995

	1992	1993	1994	1995	TOTAAL
1 argusvlinder	17	5	50	26	98
2 atalanta	87	150	232	165	634
3 bont dikkopje	17	33	4	147	201
4 bont zandoogje	59	142	220	125	546
5 boomblauwtje	38	32	16	37	123
6 bruin zandoogje	29	121	263	52	465
7 bruine eikepage	0	0	0	1	1
8 citroenvlinder	126	83	92	189	490
9 dagpauwoog	121	118	183	243	665
10 distelvlinder	17	3	64	32	116
11 eikepage	0	1	54	16	71
12 geelsprietdikkopje	9	0	18	3	30
13 gehakkelde aurelia	23	49	17	8	97
14 groot dikkopje	13	55	72	340	480
15 groot koolwitje	79	44	98	46	267
16 groentje	29	15	0	18	62
17 heideblauwtje	0	1	0	0	1
18 hooibeestje	3	10	9	2	24
19 icarusblauwtje	8	1	13	14	36
20 klein geaderd witje	142	189	174	362	867
21 kleine ijsvogelvlinder	0	1	0	0	1
22 klein koolwitje	109	140	927	1220	2396
23 kleine vos	179	40	133	299	651
24 kleine vuurvlinder	3	23	61	130	217
25 koninginpage	2	2	1	1	6
26 landkaartje	158	281	84	75	598
27 oranje luzerne vlinder	1	0	0	0	1
28 oranje zandoogje	64	51	535	509	1159
29 oranjetipje	22	26	105	37	190
30 zwartsprietdikkopje	333	51	1714	3531	5629
TOTAAL	1688	1667	5139	7628	16122

Opmerkingen bij het gebruik van de tabel

Om aantallen van jaar tot jaar te vergelijken is de tabel op voorgaande blz. niet bruikbaar aangezien :

- * het aantal inventarisaties per jaar sterk verschillen
Een inventarisatie zijn de vlinders gezien op één plaats gedurende één jaar

- * het aantal waarnemers per jaar sterk verschillen
- * niet altijd werden de algemene soorten genoteerd

- * vaak werd een plaats meerdere keren bezocht waardoor er van sommige soorten hoge aantallen werden opgetekend door dezelfde vlinder 2 X, 3 X, ... te tellen
- * plaatsen waar zeldzamere soorten voorkomen, werden niet ieder jaar opnieuw bezocht.
Vandaar dat in sommige jaren geen enkel expl. werd gezien

Aantal inventarisatiedagen/jaar		
1992	:	119
1993	:	149
1994	:	316
1995	:	389

De enige manier om aantalsveranderingen vast te stellen is het *monitoren* van dagvlinders. Dit is het volgen van een populatie gedurende een lange periode door het wekelijks wandelen van een bepaald traject. Dit vast traject bestaat uit ± 20 secties van 50 m.

Waarnemingen 1995

- * Door het zeer goede zomerweer waren er vele **witjes** en **vossen** aanwezig. De aantallen zijn nog beduidend hoger dan in de tabel op vorige blz. Deze algemene soorten werden niet altijd genoteerd. Een uitzondering is de gehakelde aurelia waarvan er dit jaar opvallend weinig rondfladderde. Er werden slechts 8 expl. gezien.
- * Dit jaar werden ook enkele nieuwe vliegplaatsen van het **groentje** gevonden. Eén expl. van het groentje werd namelijk door Leo Dufraing opgemerkt in de *Halsche Beemden* (grootste beemd). Deze kleine page vliegt hier waarschijnlijk in zeer lage aantallen. De Halsche Beemden werden vaak door ons bezocht en gedurende 2 jaren werd hier wekelijks een monitoringsroute gewandeld. Toen werd deze kleine page niet opgemerkt. Ook in het *Hoogveen van Rommens* te Meer en de *Bonte Klepper* te Rijkervorsel zijn er vliegplaatsen gevonden.
- * Ook van het **bonte dikkopje** werden nieuwe vliegplaatsen gevonden. Deze liggen in *Wortel-Kolonie* en situeren zich voornamelijk in enkele brandgangen. In deze brandgangen met pijpestrootje (waardplant) en bramen (nectarplant) konden soms tot 60 expl. worden aangetroffen. Ook in de *Kievitsheide* te Rijkervorsel kan men dit prachtige dikkopje zien vliegen.
- * Een nieuwe vliegplaats van de **eikepage** werd ontdekt door Mark Sprangers in de *John Lijzenstraat* te Meer. De grote eikebomen blijken daar dus een geschikt biotoop te zijn voor dit onopvallende kleine page.
- * Dit jaar konden we een nieuwe soort aan onze lijst toevoegen. Vic Hoeymans vond te *Wortel-Kolonie* de **bruine eikepage**.
- * Het was immers ook een zeer goed jaar voor de **kleine vuurvlinder**. Op verschillende bermen in onze gemeente konden we dit vlindertje, waarvan de rupsen zich voeden met veld- en schapezuring, dan ook aantreffen.
- * Jaarlijks wordt de **koninginnepage** (trekker in onze streek) waargenomen. Zo zag Jos Verschraegen een koninginnepage in zijn *tuin* te *Minderhout*.

* **Oranjetipjes** werden gevonden op *Bolk* en *Keirschot* te Rijkevorsel. Hier zijn nog enkele kleinschalige, vochtige pinksterbloemrijke graslanden met houtkanten aanwezig.

Samenvattend

Tijdens dit laatste inventarisatiejaar hebben we vooral plaatsen bezocht die nog niet (goed) waren geïnventariseerd. Door het gebrek aan actieve inventariseerders in Rijkevorsel ben ik dan ook verscheidene malen in Rijkevorsel gaan vlinders kijken. Na 4 jaar inventariseren hebben we een vrij goed beeld van de vlinderpopulatie in de gemeente Hoogstraten. Er werden gedurende die 4 jaar 30 soorten in Hoogstraten en Rijkevorsel waargenomen. Hiervan hebben 26 soorten een vaste populatie. De waargenomen oranje luzernevlinder, atalanta's, distelvlinders en koninginpages zijn bij ons enkel als trekvlinder aanwezig en hebben bij ons geen vaste populaties, hoewel ze zich tijdens de zomermaanden wel in onze gemeenten voortplanten.

Zo blijkt Minderhout de soortenrijkste plaats te zijn met 27 soorten (waarvan 3 trekkers). De waardevolste plaatsen zijn de Halsche Beemden (25 waarvan 3 trekkers) en de E10-put (21 waarvan 2 trekkers). Verder zijn er enkele interessante kruidige wegbermen aan de E10-put en den Aerd waar de typische droge graslandsoorten zoals icarusblauwtje, zwartspriet- en groot dikkopje, kleine vuurvinder, hooibeestje en bruin zandooijje voorkomen.

Aantal vlinders/dorp	
Hoogstraten	19
Minderhout	27
Meer	25
Meerle	21
Wortel	24
Rijkevorsel	24

In Meer werden 25 soorten (waarvan 2 trekkers) opgemerkt. De interessantste plaatsen zijn het Hoogveen van Rommens en de Mosten. Ook de schrale, droge graslanden in de transportzone zijn geliefkoosde plaatsen voor de typische droge graslandsoorten. Verder volgen Wortel (24 soorten waarvan 3 trekkers) en Rijkevorsel (24 soorten waarvan 2 trekkers). De belangrijkste plaats is Wortel-Kolonie met 23 soorten (2 trekkers) en de Bosuil. Voor Rijkevorsel zijn dit de Bonte Klepper, de Volharding en de Kievitsheide. Wel dient opgemerkt dat Rijkevorsel niet zo intensief is onderzocht als de andere gemeenten en hier waarschijnlijk wel meer dan 24 soorten voorkomen. In Meerle werden 23 soorten (2 trekkers) gezien met als voornaamste plaatsen het Hoogveen van Dupret, De Koeberg, Den Rooy en de Elsacker. De zwakste vlinderplaats is Hoogstraten zelf met slechts 19 soorten. Men vindt hier dan ook geen enkele echte vlinderplaats of waardevolle soorten.

Uit het bovenstaande kunnen we afleiden dat, indien men nog hoge aantallen en waardevolle soorten wil observeren, men naar de nog resterende natuurgebiedjes moet trekken. Het zijn de laatste plaatsen waar de voor vlinders en andere dieren zo belangrijke kleinschalige landschapselementen nog zijn aan te treffen en waar de gronden niet intensief worden bewerkt. Zo is de Halsche Beemden door zijn nog vrij ongeschonden gebied dé plaats bij uitstek om vlinders te zien. Men treft hier nog beemden aan die slechts enkele malen per jaar worden gemaaid en waar kruiden de kans krijgen om zich volledig te ontwikkelen. Hierdoor hebben de vlinders, rupsen, poppen en eieren meer overlevingskansen. Ze beschikken hier over een gunstig microklimaat door de bosjes en houtkanten. De nieuw aan te planten houtkant zal de vlinderpopulatie zeker ten goede komen. Deze houtkant biedt de vlinders beschutting, nectar, waardplanten voor sommige rupsen, ideale oriënteringspunten die de vlinders gebruiken voor het vinden van een partner en tenslotte is een houtkant een ideale verbindingsweg voor minder mobiele soorten.

Tot slot wil ik al de medewerkers, die gedurende deze laatste 4 jaar intensief de vlinders hebben geïnventariseerd, hartelijk danken voor hun vele uren veldwerk.

Wim Verschraegen

Halsche beemden : Wat zijn onze plannen ?

De Halsche Beemden te Minderhout zijn het reservaatgebied van Wielewaal en JNM afdeling Markvallei. In feite is het dus jullie (= de Bietleutlezers) stukje groen. Ik vind het daarom ook belangrijk dat jullie geïnformeerd worden over de plannen die we met ons reservaat koesteren. Bovendien is alle inbreng in verband met beheer altijd welkom. Beheren is immers niet iets dat je in de dikke boeken kan lezen. Elk gebied moet zijn eigen beheer uitstippelen: welke diersoorten willen we beschermen, welke plantensoorten willen we terug zien komen, ... ?

De beheersplannen die in deze tekst beschreven worden, zijn de ideeën van een handvol mensen die nu actief met het beheer bezig zijn. Wie denkt een positieve bijdrage te kunnen leveren i.v.m. het beheer van onze beemden is van harte welkom.

Landschappelijke verfraaiing

Zoals je op de schets bij dit artikel ziet, bestaat het reservaat op dit moment uit één zeer groot grasland (> 1 ha) en een kleiner, gelegen tegen het Merkske. Deze twee worden gescheiden door een hoge bomenrij.

Om terug een kleinschalig landschapspatroon te verkrijgen worden deze winter gevarieerde houtkanten aangeplant rond de grootste beemd. Een houtkant wordt aangelegd dwars door het huidige grasland. Zo bekomen we drie afgescheiden gedeelten met elk een verscheidene botanische of faunistische waarde: *de grootste beemd, het spieke en de grote beemd*. (Ingewijden weten dat de term *kleine beemd* toebedeeld is aan het eerst aangekochte beemdje iets verderop)

Soortgericht beheer

Planten

Het waardevolste gedeelte voor de planten is zeker *het spieke*. Dit gebied zal zeer stipt gemaaid en afgevoerd worden zodat de aanwezige planten optimaal kunnen groeien en (hopelijk) het gehele *spieke* koloniseren. Enkele belangwekkende planten voor dit gebied zijn: knolsteenbreek, moerasstreepzaad, moesdistel, slanke sleutelbloem, tweerijige zegge, dotterbloem, speenkruid, bosanemoon, ...

De *grote beemd* langs het Merkske is door het zorgvuldige beheer de vorige jaren verworpen van een pitrus- en biezenveld tot een fraai bloemrijk grasland. Ieder jaar komen er meer en meer pinksterbloemen, koekoeksbloemen en ook kruipend zenegroen ! (De belangrijkste soort voor deze beemd is zeker het *oranjetipje*. Het beheer zal dan ook hoofdzakelijk op deze soort afgestemd worden (zie onder insecten))

Amfibieën

Op de kaart vormt het Merkske de grens tussen Nederland en België. Aan de Nederlandse zijde werden de vorige drie jaren binnen een straal van 9 km niet minder dan 160 nieuwe amfibieënpoelen aangelegd. Enkele liggen op enkele honderden meter van ons reservaat.

Samen met de Nederlandse coördinatoren van het poelenproject werd ons reservaat bestudeerd. Om de meeste soorten amfibieën te verkrijgen werd geoordeeld twee poelen aan te leggen. Een grote (500 m²) op de grootste beemd (nr.1) en een kleine op korte afstand van het Merkske (nr.2). Het Merkske fungeert als een belangrijke corridor voor de amfibieën van deze vallei.

Onze poelen zouden op langere termijn wel 8 soorten amfibieën kunnen herbergen: middelste groene kikker, bruine kikker, pad, alpenwatersalamander, kleine watersalamander, kamsalamander, kleine groene kikker, vinpootsalamander. (en misschien ...)

Van Nederlandse zijde werd het grensoverschrijdende project alleszins fel bejubeld.

Insekten

De nieuwe plannen zullen voor deze groep van dieren zeker en vast geen windeieren leggen. Vooreerst kunnen we door de poelen een groot aantal libellen verwachten. Niet ver vandaan zijn in 1995 immers een paar 'specialekes' gezien: de zwervende pantserjuffer en de tengere grasjuffer. Het wordt dus spannend!

Houtkanten zijn zeer belangrijk voor insecten. Houtkanten creëren microklimaten: de wind wordt geluwd, stukken van de weide worden warmer. Houtkanten bieden mogelijkheden om te overwinteren, te verpoppen, sommige struiken zijn belangrijke nektar- of waardplanten.

De Halsche Beemden zijn op dit moment al het belangrijkste vlindergebied. Niet enkel voor grote aantallen moet je er zijn, er zitten ook veel soorten. Tot nu toe werden er 25 soorten waargenomen, wat 83 % is van wat afgelopen 5 jaar in de gemeenten Hoogstraten en Rijkevorsel gezien werd, waarvan 3 trekvlinders. De waardevolste soorten zijn: bont dikkopje, bruin zandoogje, eikepage, groentje, landkaartje en oranjepipje.

Met deze soorten zal dan ook speciaal rekening gehouden worden bij het beheer. Stukken zullen gefaseerd gemaaid moeten worden (bruin zandoogje). Voor het oranjepipje zijn niet gemaaide stukken aan de rand van de beemd belangrijk. Langs de Gouverneursloop zal een ruigtezone afgespannen worden. Dit zorgt voor een mooie (mantel)overgang naar de houtkant en bovendien zullen de overjarige grassen en kruiden, voor vele soorten, een nuttige beschutting vormen.

Vogels

Houtkanten hebben typische broedvogels. Binnen enkele jaren kunnen we zeker geboortekaartjes uitdelen van kneutertjes, grasmusjes, zwartkopjes en waarom geen geelgorsjes, roodborsttapuitjes, ... En dertig jaar geleden hadden we zeker een kans gemaakt op grauwe klauwierjes of hebben we die nog?

In december 1995 werden reeds nestkasten voor torenvalk en steenuil opgehangen. (Bedankt Guy !!!) Er wordt ook gedacht aan nestkastjes voor gekraagde roodstaart of grauwe vliegenvanger.

Het rietlandje op het Spieke zal zeker behouden blijven en eventueel nog uitgebreid. In 1995 hadden we reeds de bosrietzanger met jongen en de kleine karekiet wordt verwacht.

Allerlei

Naast deze diergroepen zijn er natuurlijk nog andere die zullen profiteren van ons beheer. Zoogdieren gebruiken houtkanten om te migreren of als uitvalsbasis om te jagen. (bunzing, wezel, ...) Vleermuizen zullen zeker langs de houtkanten gaan foerageren.

De schaarse reptielen die we nog kennen, verkiezen ook houtkanten. De levendbarende hagedis zou eventueel een kans maken.

Conclusie

Er worden vele plannen gesmeed voor de Halsche Beemden. En het blijft niet enkel bij die plannen: de houtkanten en de poelen zullen er reeds in 1996 staan.

Volgende jaren zullen zeer interessant worden voor natuurstudie. Daarom wil ik ook meteen een oproep doen aan jullie. *Wie wil er meewerken aan een nauwkeurige inventarisatie?* De vlindervorsers hebben al besloten vanaf volgend jaar een monitoringsroute op de beemden te doen. Zo kunnen ze nauwkeurig de invloed van het beheer en de aanleg van de houtkanten op de vlinderpopulatie onderzoeken.

En wie pakt de libellen, zoogdieren, broedvogels, ... voor zijn rekening?

Wie is er niet benieuwd wat er de volgende jaren zal veranderen?

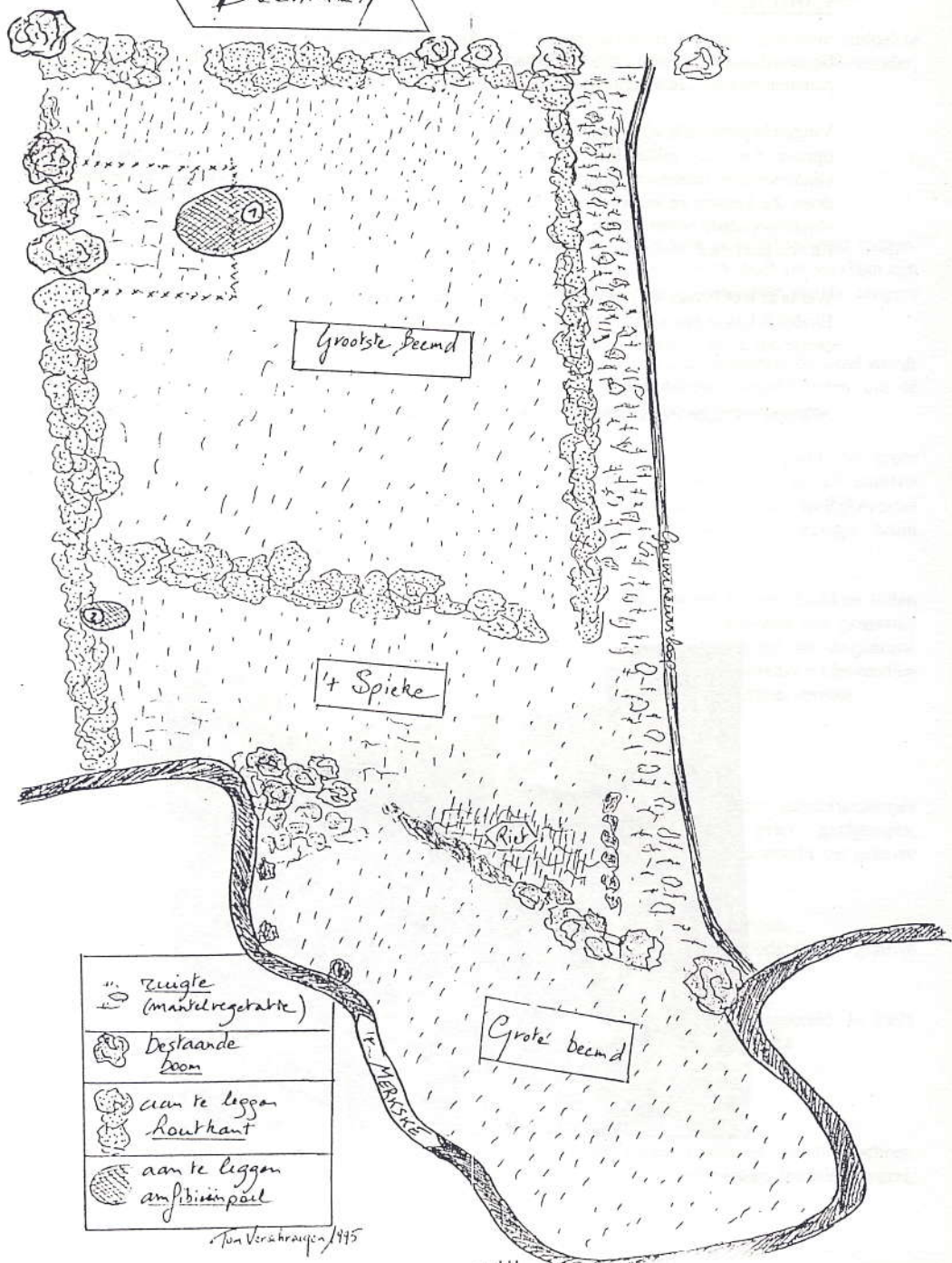
Eindelijk kan je een stukje natuur zien dat niet wordt volgestort, overbemest of gedraineerd, maar eentje dat in de positieve zin gaat !!!

Alle opmerkingen i.v.m. beheer of inventarisatie zijn ongelooflijk hard welkom bij de conservator,

Tom Verschraegen

Halsche Beemden

HET ZAL VAN DE MENS **AFHANGEN!**

Eén zaak is duidelijk: de toekomst van onze nachtroofvogels zal vooral afhankelijk zijn van wat wij, mensen, met ons milieu zullen aanvangen. We zullen dus het juiste evenwicht moeten vinden tussen de menselijke belangen en die van de wilde planten en dieren, waaronder ook uilen.

Sommige soorten zoals de steenuil, de kerkuil en de ruigpootuil hebben ongetwijfeld van onze activiteiten kunnen profiteren. De velduil en de oehoe daarentegen hadden het zeker niet gemakkelijk. Zo kon deze laatste slechts terugkeren dankzij een reintroductieprogramma, maar hij bezette wel alle vroegere broedplaatsen van de slechtvalk.

Eens te meer het bewijs dat bij eventuele ingrepen en beheersmaatregelen met de relaties tussen soorten rekening gehouden moet worden. Als men bv. op het Ardens hoogplateau meer loofhout zou planten, schept men bijkomende nestgelegenheid voor de agressieve en dominante bosuil, maar betekent dit meteen het einde voor de ruigpootuil. Een goede kennis van alle aanwezige soorten is daarbij onontbeerlijk.

Maar het allerbelangrijkste is ongetwijfeld het behoud van hun biotopen en de hieraan verbonden ecosystemen. Wij mensen blijven daar ook in de toekomst verantwoordelijk voor. Een reden te meer om onderlinge naijver en egotripping achterwege te laten...

Guy Robbrecht
voorzitter FIR

Het Fonds voor de Instandhouding van de Roofvogels **(FIR)**

De organisatie die zich het meest in deze vogelgroep gespecialiseerd heeft (en er zelfs speciaal voor opgericht is), is het Fonds voor de Instandhouding van de Roofvogels. Het FIR heeft zijn bakermat in Frankrijk, waar het in 1969 opgericht werd door ondermeer Jean-François Terrasse, wetenschappelijk directeur van WWF-Frankrijk. Ondertussen is het FIR uitgegroeid tot een internationale fondswervingsorganisatie die de roofvogels en hun biotopen willen beschermen. Naast het specifieke studie- en beschermingswerk op het terrein, organiseert het FIR ook conferenties, geeft informatiebrochures en posters uit, en dringt bij de autoriteiten aan op een strikte naleving van de wetgeving. De Belgische afdeling zag het levenslicht in 1979 onder impuls van roofvogelspecialist Willy Suetens. Ze rekruteert wel geen leden, maar kan rekenen op een actieve kern medewerkers op het terrein. Wat de nachtroofvogels betreft wordt er momenteel vooral gewerkt rond de kerk- en de ruigpootuil, twee soorten die het in ons land het minst goed doen. Daarom werd in 1980, onder impuls van de Wielewaaljongeren (nu JNM) en met medewerking van het FIR, een Nationale Kerkuilenwerkgroep opgericht, met zowat 150 vrijwilligers die systematisch broedparen opsporen en bestuderen, en in kerktorens speciale nestbakken plaatsen. Vooral in Vlaanderen is deze groep bijzonder actief. En zoals reeds op de technische fiche van de ruigpootuil vermeld werd, is het eveneens het FIR dat met veel succes nestkasten voor deze soort opgehangen heeft. Absoluut recordjaar was 1991 met 350 nestkasten en liefst 92 broedende koppels! Een successtory zoals we er maar weinig kunnen vertellen...

uit: Panda van het WWF

Met dank aan Guy Robbrecht voor het versturen van de documentatie.

PS: Er zijn plannen om de broedende nachtroofvogels van onze contreien te onderzoeken.

Geert Broese

Come - back van Wout Schelp !

Mysterie *niet* opgelost

verheven Ierse lord (Blackadder !)
Bretoense doedelzakspeler
bioloog
of ordinaire boer met schup ?

De Schrieken te Beerse

ONS MOEKE ZEGT DAT IK NOOIT
SCHOON OP DE FOTO STA
MAAR IK DOE TOCH M'N BEST, HÉ !

Bieteureporter te velde (Bart H.) polst bij de
glunderende voorzitter van 1995 over het
afgelopen werkjaar

Anne en de altsax of het verhaal van een klein meisje met een hele grote toeter !

Nieuw

Beheerswerken - weekend

DIE VAN
HOOGSTRATEN
DAT ZIJN
HARDE
WERKERS

Boomplanten à la Hoeyske :
Zet de schup op de plaats van 't gat
Zet nu 2 voeten tegelijkertijd af
en spring de schup de grond in !

De schrik voor Tom en Ben !

Foto's - Fons Jansen

Het dagvlinderproject werd na 4 jaar afgesloten. Het verslag van dit laatste inventarisatiejaar, kan je elders in dit bieteutje lezen. Toch zijn er al plannen voor het volgende 'vieze beesten jaar'.

We gaan verder met het inventariseren van sprinkhanen en krekels (J.N.M.-project). Dit zal waarschijnlijk de hoofdbrok vormen aangezien dit het laatste jaar wordt en de gegevens van '95 aan de zwakke kant zijn.

Verder zullen trekvlinders worden genoteerd (Belgisch trekvlinderonderzoek). Zowel de trekkende dag- als nachtvlinders worden geteld. Ook zullen vanaf '96 de trekkende dagvlinders tijdens de vogeltrektellingen aan de Hees worden genoteerd.

We gaan terug een dagvlindermonitoringsroute (Vlaamse vlinderwerkgroep) lopen in de Halsche Beemden. De nieuwe monitoringsroute zal liggen op de 'grootste' en 'grote' beemd en het 'spieke'. De route, die enkel op het reservaatgebied ligt, is beter begaanbaar en de bedoeling is na te gaan hoe de dagvlinderpopulatie op de ontwikkeling van de nieuwe houtkant en de beheersmaatregelen zullen reageren (zie ook tekst Halsche Beemden). Een monitoringsroute heeft enkel zin, indien deze gedurende vele jaren wordt gewandeld. Als we met zo'n 4 personen zijn, dient ieder slechts éénmaal per maand deze route te lopen. Wie heeft interesse?

We kunnen ook regelmatig met onze vieze beestjeswerkgroep de Halsche Beemden op ongewervelden inventariseren zoals we dit vorig jaar aan de E10-put deden.

In april of mei zal er een bijeenkomst zijn met de V.B.W.G. Meer info in volgende teut. Alle ideeën en voorstellen zijn van harte welkom bij

Wim Verschraegen

Wat vliegt er in mijne hof?

In tegenstelling met vorig jaar mogen alle wintergasten in de tuin worden genoteerd. Zowel de vogels op de vetbol, de voederplank, de spekren, de nootjes, vogelzaad dat uitgestrooid wordt, appels, ... komen in aanmerking voor de wedstrijd. Diegene die niet weten hoe ze vogels in hun tuin kunnen lokken, lezen best de pieprubrick in dit blaadje.

Wat moet je doen? Gewoon een lijst afgeven met alle vogels die op bezoek zijn geweest in uw tuin. (data zijn niet nodig!) Aantallen en voorkeur voor spek, zaad, ... mogen genoteerd worden.

Aan wie en wanneer afgeven? voor 15 maart aan Wim Verschraegen

Aangezien ieder van ons waarschijnlijk over een tuin beschikt, worden er vele lijsten verwacht van zowel J.N.M.-ers als Wielewalers!

Wie wil trouwens niet dat zijn tuin uitgeroepen wordt tot gouden, zilveren of bronzen vogeloverwinteringstuin?

Wim Verschraegen

In 't kort en niet in 't lang

Nieuwe leden J.N.M.

Tine Geerts
Myrthe Peynenborg
Liesbeth Spithoven
Els Tanghe
Karen Van Den Keybus

Sint Lenaartseweg 39 A
Laboreur 3
Tommelbergweg 33
Pastoriestraat 9
Sint lenaartseweg 39 B

Hoogstraten
Sint-lenaarts
Loenhout
Loenhout
Hoogstraten

J.N.M. - kamp '96

plaats : **TORGNY** (= zuidelijkste puntje van België, prov. Luxemburg)

periode : **22 - 31 juli**

Beschrijving streek, kampplaats, zie volgende teuten !

Wist - je - datjes

Wist je dat ...

... de hoofdredacteur al gedurende 3 teuten wacht op wist-je-datjes

de Pastinakel
Natuur- en Driedoeling

Vanaf nu ook toffe schoenen !

Vrijheid 84, 2320 Hoogstraten

Snitweefje

Om misvattingen te voorkomen, vermeld ik eerst dat ik van originaliteit hou en daarom niet altijd feiten uit ons eigen leven gebruik. Toch wil ik mensen met een gevoelige lever, maag of ander orgaan, evenals mensen die slecht slapen, teveel eten of een slecht geweten hebben, waarschuwen dat dit verhaaltje kwalijk gevolgen kan hebben. Daarom is dit verhaaltje maar in tweede instantie voorbij de censuur geraakt.

Er was eens, in de nabije toekomst, op welgeteld die plaats waar jij dan zult zitten, een meisje waarop je zopas verliefd geworden (vorige week woensdag). Op een dag kreeg dat meisje (jouw vriendin van tien jaar later) een rode capuchon van haar moeder, die beweerde haar stiefmoeder te zijn, maar dat geloof je toch niet zeker (!), enkel omdat een of andere gespiegelde ooit had durven beweren dat haar dochter knapper was dan zichzelf.

Natuurlijk geef je die spiegel groot gelijk!

Samen met die cape (nee, geen kapje), kreeg ons Snitweefje een mandje om naar haar bedlegerige grootmoeder te brengen.

"Maar stiefmoeder, dat is het verkeerde sprookje!" riep Snitweefje bleek van schrik uit. "Ach, maak je geen zorgen, dat komt weer wel goed." antwoordde moeder.

Zeer tevreden over de nieuwe dimensie die haar leven nu gekregen heeft, huppelt Snitweefje door het bos (was je nu maar bij haar, achterlijke prins, hier zal ze wel snel een ander vinden). Opgewekt en blij begint ze vrolijk een liedje te zingen: "In het bos, daar staat een huisje, keek eens door het vensterr..."

"Hee, grietje, wie ben jij?" zeven kleine grappige mannetjes met lange baarden en hoge mutsen komen netjes in de pas aangewandeld, "jij trekt wel verdraaid hard op het meisje dat wij dadelijk in ons huisje gaan aantreffen!" "Oh, maar dat zal niet zo zijn hoor, mijn moeder heeft namelijk eigenhandig mijn scenario omgegooid." "Okee, bedankt voor de inlichtingen mevrouw Sneeuwkapje. Hey ho, hey ho, ..." "Na op deze manier nog een tijdje door het grote bos te lopen, hoort ze plots een fijn meisjesstemmetje zingen. "k Ben niet bang van de wilde dieren, 'k ben niet bang, 'k ben niet bang, ..."

"Dat is de oplossing van mijn probleem," denkt Snitweefje, "zij zal wel weten waar mijn grootmoeder woont."

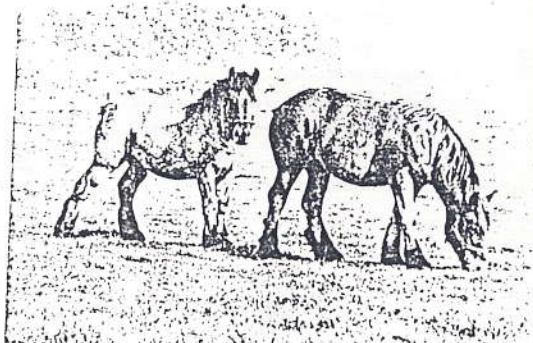
"Wat !!! IK ga MIJN grootmoeder eten brengen, maar voor ik daar ben wordt zij door de grote boze wolf verslonden en zodra ik binnen ben, zal hij ook mij bespringen." "Oei, wat een beangstigende gedachte!" "Zeg dat wel! De jager die ons nadien komt bevrijden hangt nogal aan de fles" "Sukses ermee, ik zal mijn weg wel vinden! Straks in de kantine?"

Inderdaad Snit is niet van de naad gescheurd (wat jammer toch dat je ze kwijt bent!) en dat voor zo'n knap meisje. Een paar honderd meter zuidwestwaards zag ze het weer helemaal zitten. Daar zag zij drie huisjes naast elkaar, eentje van hout, eentje van stro en toch één steviger kot van steen. Vlak ervoor stonden twee lieve rose biggetjes te vloeken en te tieren. "Wat is hier het probleem, als ik vragen mag?" "Da loemp zwijn van da stenen kot hee ne stjen oep zenne kop gat, en na ligt 'em int gasthoais. Hoe begod moette we na die sein mej den wolf speule?"

Dus, kortom, nadat de wolf uit de schouw zal zijn bevrijd, de prins de jager helpt met de bevrijding van grootmoeder en haar kleindochter, zal stiefmoeder de wolf weer naaien zodat hij nog snel de geitjes kan verzwelgen, eveneens op dat ogenblik ontdekt de heks met haar giftige appels, dat de zeven dwergjes verhuisd zijn, vijf seconden voor de wolf merkt geen bloem bij te hebben, zodat hij binnen zes minuten bij jullie thuis in zal breken, samenvallend met het moment waarop Snitweefje zich prikt aan haar stiefmoeders spinnewiel, waardoor de heks te laat komt om vervolgens tevergeefs een vergiftigd stuk appel door Snitweefjes strot te krijgen. Ondertussen is de jager, blij genoeg omdat hij Sneeuwwitje niet heeft moeten neerschieten, wat volgens het korrekte scenario echter ook niet gehoeven zou hebben, binnen vier minuten vertrokken om voor de tweede keer de wolf neer te knallen, zodat moeder geit haar steenpuin in diens buik kan storten. Eindelijk zijn de dwergen er dan toch in geslaagd de tijd de nodige honderd jaar vooruit te draaien en kust de vers gearriveerde prinselijke schoonheid zijn Snitweefje wakker. De vele jaren die zij daarna nog leefden in gelukkige uitbouw van een wel zeer kroostrijk gezin, loop jij kikkers te kussen, in de hoop dat één ervan zal veranderen in een meisje zo mooi als Snitweefje.

P.S.: Wordt vervolgd !

Knipselkrant

Drie van de vier Brabanders die bij het beheer van de beemden worden ingeschakeld. Ze hoeven enkel de beemden af te grazen.

Brabanders begrazen Halsche Beemden

Hoogstraten

Op de hoogte, dwingvle-
gen beemden van de Habsche
beemden grazen sinds kort
drie Brabantse trekpaarden.
De vereniging "Jut en Aar"
stelde de dieren ter beschik-
king van de plaatselijke Wiele-
waalafdeling. Het is de bedoel-
ing dat de grote vervoersiers in
het beheer van de beemden
wilden inbrengt.

Daarom beperken wij de begrazing dan ook alleen tot de hoger gelegen en dus droogste bermden.

De Haalsche Bermden zijn een prachtig stuk natuur in de al even prachtige vallei van het Merkske. Stuurders hebben uitgewezen dat hier het gaafste ruten van de eeuwigzucht meest waardevolle gebieden van België en Nederland. In Neder-

lewaal leden. "De resultaten van het beheer worden allemaal terug bijker zalikbaar", vertelt Tom Verschuur. "In het voorjaar mochten we de koudsteuren, de pinksterbloem en het kluisje zegenen. Wastemen. We hielden wat met haar gang gaan. Het resultaat daarvan is dat we het jaar eromheen alskend van een heel boeiende zomer."

Itaalse bloemen. Op zaterdag 23 november wordt de grote beemd beplant met bomen en struiken over een afstand van vijfhonderd meters. Op deze manier verkrijgt men kleine ontzoonde beelden.

Je kan inderdaad niet naast de meeuwste beheersmethode kijken. Tom Verschraegen, de nieuwe conservator: "Heel nieuw is de methode natuurlijk niet. Eens werden Galliaanse ridders, wapen en kleedde paarden in het beest van

land is het grootste gedeelte van de Merkske vallei beschermd, in België begint men eveneens het belang van het stroomgebied van het Merkske in te zien. De plaatselijke Wielewaalafdeling beheert enkele heestaren bos- en grasland, de Halse Breemen.

De inspanningen beginnen vruchten af te werpen. Wellicht daarom werd ook dit jaar het beheerschema nietjes gevolgd. Eind juni werd alles gemaaid en afgevoerd. Vier JNM-aters uit Zuid-Lamburg kwamen de plaatselijke ploeg versterken.

"We krijgen zo het uiterste van onze voorpost, ik mis het landhuis. Heel wat dingen moeten voorbij gaan om de goede muziek te krijgen. Het is een beetje moeilijk. We denken daarbij aan de huning, de smaak, de smaak, de smaak. Onze ambitie is dat het niet misgaat. Volgend jaar krijgen we een ambassadeur in de haring."

Beemden

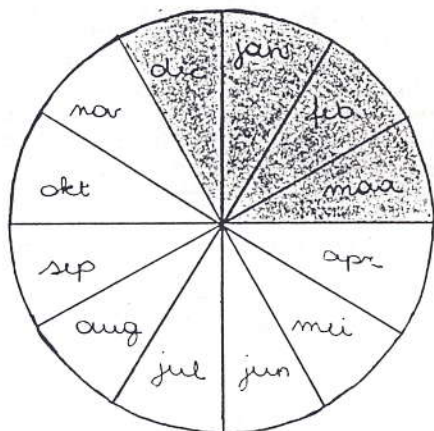
Er komt een signaal in de

G.v.A. 11 okt. '95

DE PIEP-RUBRIEK

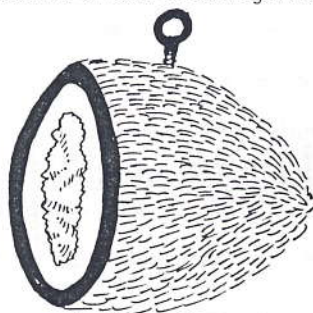
Hoi piepeloi,

zoals je al wel zal gemerkt hebben, heeft de winter weer toegeslagen en zo de kleurige herfst verdreven. De vogeltjes hebben nu heel wat moeilijker om voedsel te vinden en kunnen onze hulp dus best gebruiken. Je moet echter wel opletten dat je op tijd stopt met het voederen, want het zou niet de eerste keer zijn dat jonge vogeltjes sterven omdat ze zaden te eten kregen in de plaats van lekkere malse wormen. Stop dus ten laatste einde maart met je vogelrestaurant!

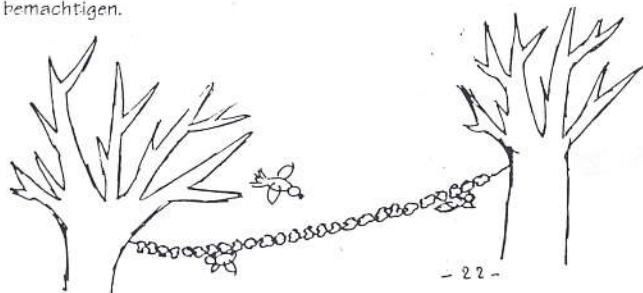

Wat kan je zoal op je menu plaatsen?

- Een halve kokosnoot is erg populair bij de meesjes, zij zullen er even hard van snoepen en genieten als jij van de andere helft. Je kan de kokosnoot het gemakkelijkste ophangen met een oogschroef. Vraag maar aan je papa of grote broer om deze te bevestigen in de noot.

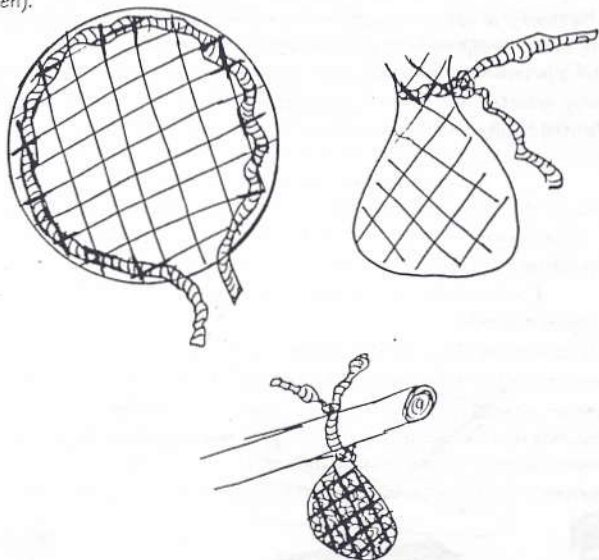

- Je kan op een koude namiddag of avond eens een heel lange slinger maken van de noten die je deze herfst niet meer opkon. Je kan dan misschien dwars over heel de tuin de slinger ophangen. De mezen zullen allerlei acrobatische kunsten uithalen om ook een hapje te kunnen bemachtigen.

- Je kan ook van het lege zakje waar appelsienen of mandarijntjes in gezeten hebben tot kleinere cirkels knippen. Als je er dan langs de rand een koordje doorheen weeft, kan je het gemakkelijk sluiten. Je kan dit zakje dan vullen met noten en zaden (als ze tenminste niet door de mazen heen glippen).

Zo maak je het zakje:

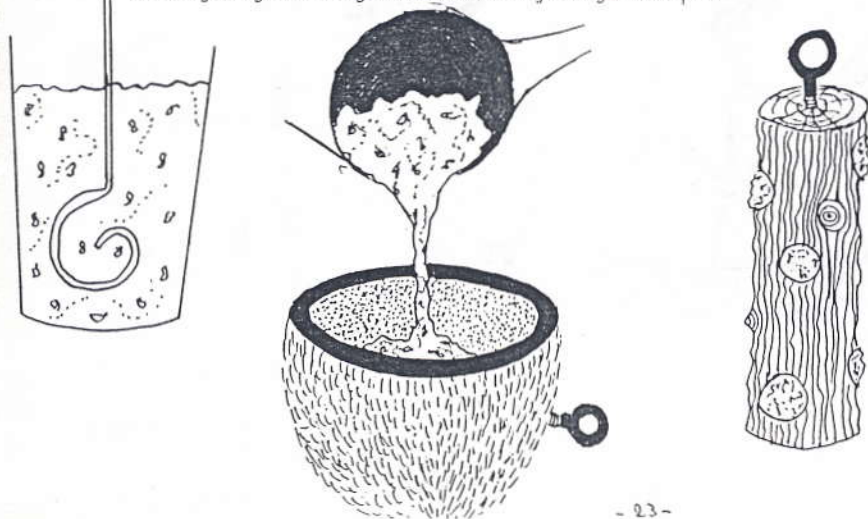

- Als je een vetbol wil maken kan je best de hulp van je mama vragen. Je moet namelijk eerst het vet verwarmen en ik zou niet willen dat je je verbrandt. (Mocht dit toch gebeuren moet je onmiddellijk de verbrande plaats onder koud water houden, met een zachte straal. Houd dit 5 of 10 minuten vol, ook als je niets meer voelt.)

Je gaat als volgt te werk: je smelt het vet (bv. frituurvet) in een pannetje. Als het volledig gesmolten is doe je er fijne stukjes gekookte rijst, ongekookte havermout en zaadjes bij. Het mengsel is nu af. Dit kan je dan in een bekertje gieten (let er wel op dat de plastic niet te dun is, en dus niet gaat smelten van het warme vet), je doet hierin dan een gekromde ijzerdraaden als het vet gestold is, kan je het bekertje verwijderen en de vetbol in de bomen hangen.

Als de halve kokosnoot al leeg is, kan je ook deze vullen met het mengsel.

Een tak waarin je gaten hebt geboord kan eveneens opgevuld worden en dan in de bomen worden gehangen. Een oogschroef komt hierbij weer goed van pas.

- Gun ook de grotere vogels, zoals de merel, een lekker hapje. Ze zal namelijk niet naar al deze hangende maaltijden vliegen, maar voelt zich heel wat beter op de grond. Werp daarom je klokhuis en kaasrestjes niet in de vuilnisemmer, maar geef ze aan de hongerige merels buiten.

- Natuurlijk is ook het traditionele voederhuis met zaden, noten en spekzwoerden nog steeds erg aantrekkelijk en blijft dus een absolute aanrader.

Het zijn trouwens niet alleen de vogels die plezier hebben van al je werk, maar ook jijzelf kan volop genieten van al de vliegende gasten in je tuin. Je kan nu de vogels gemakkelijk van dichtbij bekijken en hun vederkleed in de winter bestuderen.

Op winteruitstap in de natuur

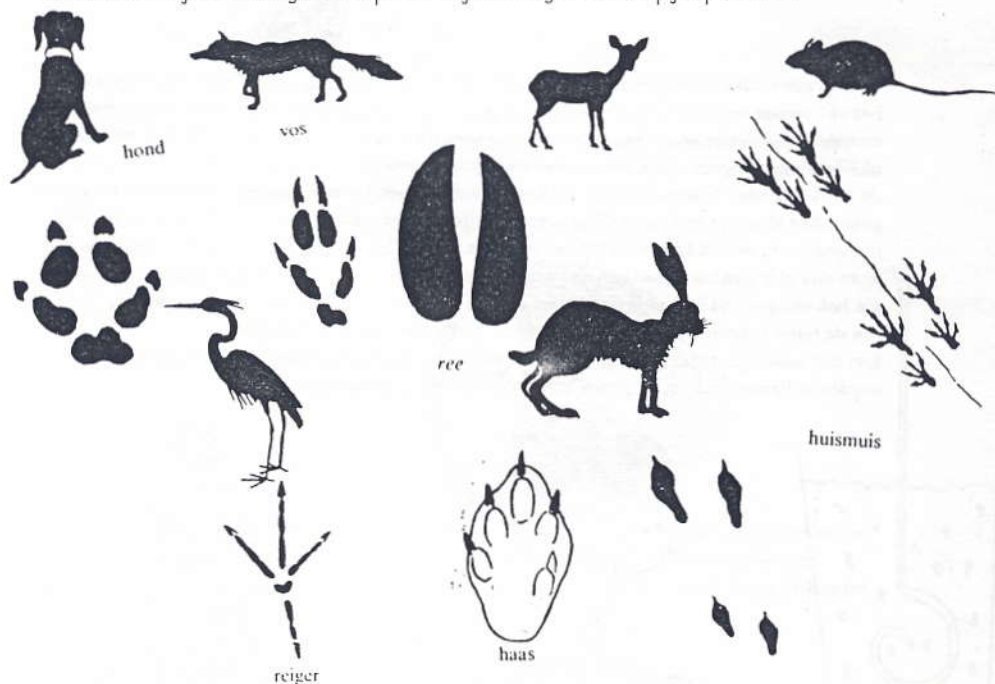
(met enkele plezierige doe-tips)

1) sporen zoeken

Als de sneeuw uit de lucht gevallen is kunnen we sporen gaan zoeken. De haas, het konijn, de hond en de kat zullen we wellicht tegen komen op onze tocht, maar misschien ontdekken we nog wel de voetsporen van een ree, reiger of een muisje.

Gelukkig moet er wel niet noodzakelijk sneeuw liggen om sporen te zoeken. Een zachte modderachtige grond volstaat ook al.

Hieronder vind je afbeeldingen van sporen die je kan tegen komen op je speurtocht.

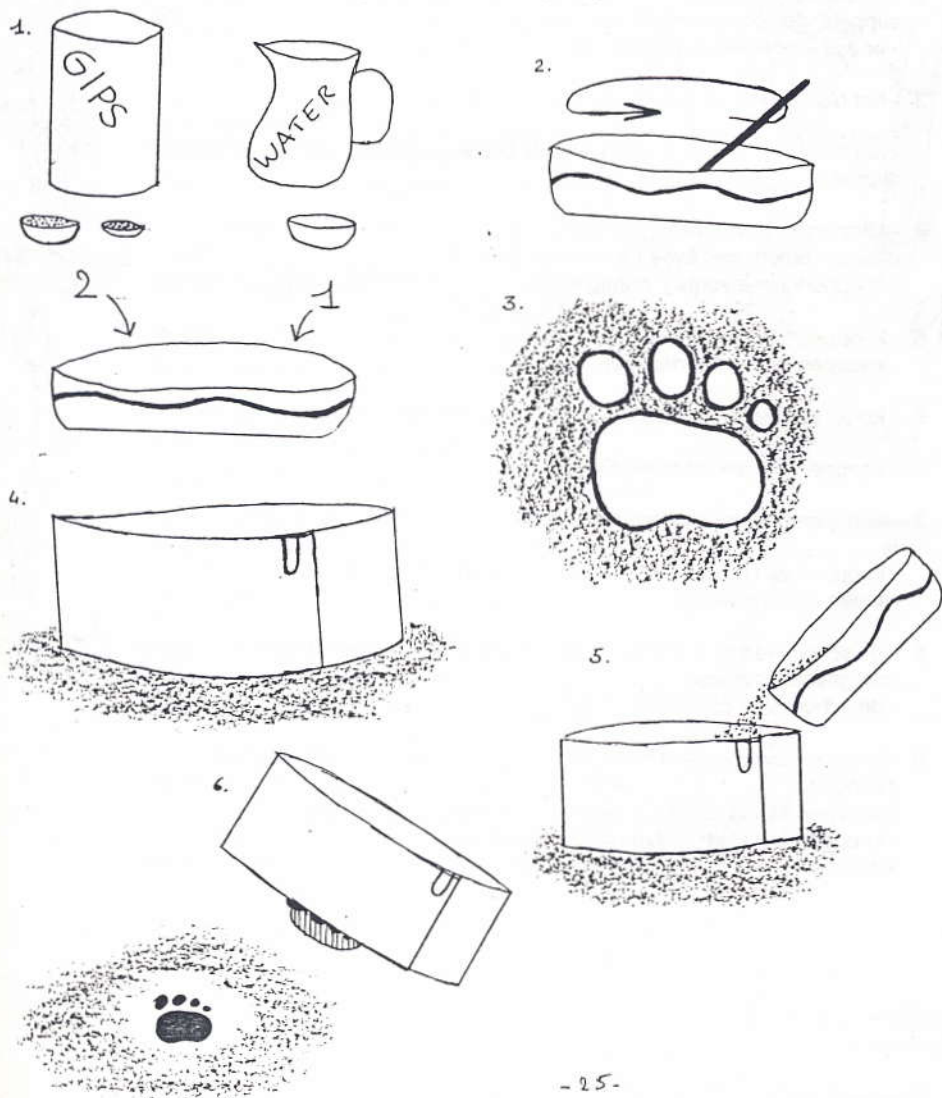
doe-lip:

Als je een mooie afdruk vindt in de opgedroogde modder kan je hiervan een afdruk maken in gips. Je zet hiervoor een kartonnen vorm rond de afdruk, giet hierin de vloeibare gips en wacht een tijdje tot deze hard is geworden. Nu haal je hem weg van de grond en verwijdert het karton. Met een borsteltje kan je voorzichtig het zand dat in het gips geplakt hangt verwijderen. Als je dan de afdruk zelf beter zichtbaar wil maken, kan je hem bijvoorbeeld grijs of zwart schilderen. Als dit je goed gelukt is kan je zo misschien een hele sporenverzameling aanleggen.

Zo maak je vloeibare gips:

Zorg ervoor dat je 1 deel water en anderhalf deel gips ter beschikking hebt. Strooi het gips in het water alsof je een stofregen op het water laat neerkomen.

Hierna moet je gedurende 2 minuten dit mengsel goed roeren met een stokje of oude vork. Als er zich luchtballen aan de oppervlakte vormen, moeten deze weggeblazen worden. Men mag altijd nog wat gips aan het mengsel toevoegen om het wat dikker te maken, maar water mag NIET worden toegevoegd!!!

2) Bomen herkennen aan de knoppen

Met de onderstaande tabel kan je aan de hand van de knoppen bepalen welke boom je aan het bekijken bent.

Je start bij 1 en kiest het juiste zinnetje uit, datgene dat dus voor jouw boom geldt. Dan ga je verder bij het vraagje met het nummer dat je achter het zinnetje vindt, net zo lang tot je een oplossing gevonden hebt.

Veel plezier!

1. - de knoppen staan twee aan twee 2
 - de knoppen staan afwisselend, links of rechts 5
 - de knoppen staan apart, langs alle kanten van de tak 8
2. - onder de knoppen zijn er halvemaanvormige bladlittekens zonder zwarte stippels, de knoppen zijn klein, zwart en fluwelig **Es**
 - er zijn duidelijke stippels te zien op de bladlittekens 3
3. - het bladlitteken is zeer groot, de knop is dik en kleverig
 Paardekastanje
 - het bladlitteken is in V-vorm, steeds breder dan hoog, en met drie tot vijf stippels 4
4. - knoppen zijn roodachtig, bolvormig, op het einde van de winter half opengekomen, met twee tot vier schubben onderaan **Vlier**
 - knoppen zijn eivormig, puntig en met vier tot acht schubben **Esdoorn**
5. - knoppen zijn langer dan 1 cm, smal, puntig en hard **Beuk**
 - knoppen zijn korter dan 1 cm 6
6. - korte, dofbruine knoppen, puntig, dikker aan het uiteinde van de twijgen
 Tamme kastanje
 - knoppen zijn overal even dik 7
7. - knoppen hebben roodgroene schubben, waarvan ééntje duidelijk kleiner is **Linde**
 - knoppen zijn groen, soms rood getint, kort, bijna, bolrond en de schubranden zijn iets wollig **Hazelaar**
8. - de schors van de stammen pelt af in dunne witte repen of valt af in dunne onregelmatige platen 9
 - de schors van de stam is volledig gegroefd 10
9. - knoppen zijn roodachtig, kegelvormig met ribbels en de punt is dikwijls gebogen **Plataan**
 - knoppen zijn langwerpig, puntig, met bruinrode schubben **Ruwe berk**
 - knoppen zijn klein, bolvormig en tegen de twijg gedrukt met groene schubben, die aan de buitenzijde bruin gekleurd zijn **Zachte berk**

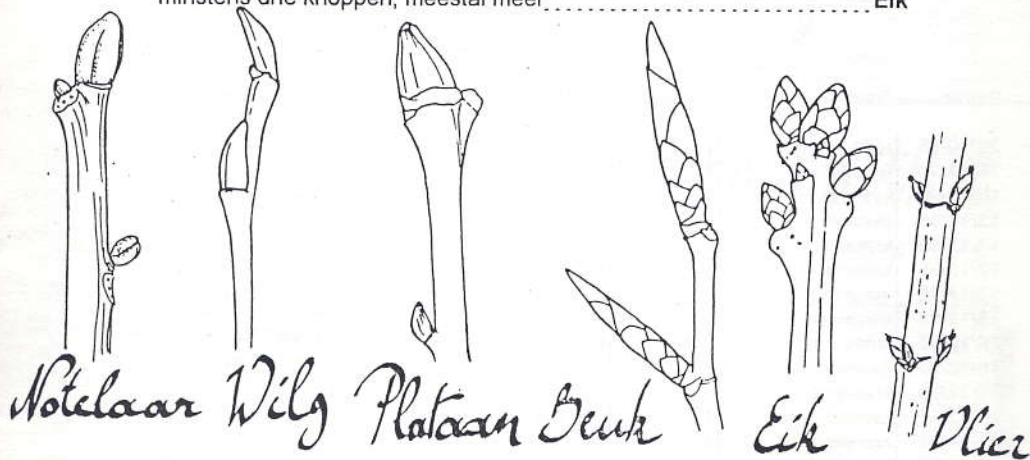

Esdoorn

Linde

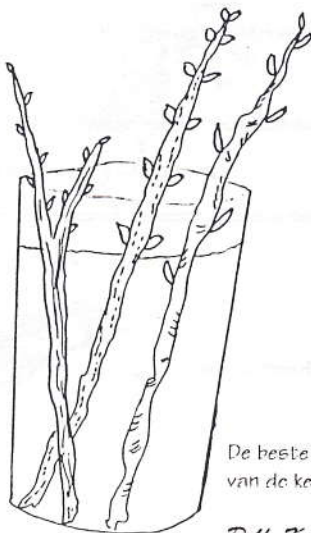
10. - knop is omgeven door 1 enkele schub, die hem als een kapje overdekt 11
 - knop heeft verscheidene zichtbare schubben 12
11. - knop is klein, kegelvormig, tegen de twijg gedrukt, zilver en zijdeachtig **Wilg**
 - knop is gesteeld, stomp, paarsachtig **Els**
12. - kleine knoppen met 2 schubben; er is ook heel duidelijk een bladlitteken te zien **Noteboom**
 - knop met meer dan twee schubben, het uiteinde van de twijg draagt minstens drie knoppen, meestal meer **Eik**

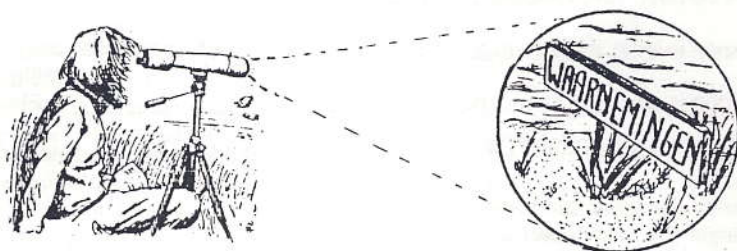
doe-tip:

Knip enkele kale takjes, met duidelijke knoppen, van verschillende bomen of struiken. Zet ze in een warme kamer in een vaas met water. Je kan nu een wedstrijdje houden van welke tak bv. het eerste bladeren, bloemen,... krijgt.

Als je ze ieder in een ander potje zet met de naam erbij kan je misschien gemakkelijker onthouden welke boom nu gewonnen heeft.

De beste wensen voor 1996!
 van de kersverse piepploeg.

<u>Datum</u>	<u>Soort</u>	<u>Aantal</u>	<u>Plaats</u>	<u>U.T.M.</u>	<u>Waarnemer</u>
29/10/95	rode wouw	1	Mind.straat	FS2298	Tom V.
18/11/95	ijsvogel	1	Mosten	FT2103	Bart H.
18/11/95	ijsvogel	1	E10-put	FS1998	Bart H.
13/12/95	ijsvogel	1	Mosten	FT2103	Bart H.
13/12/95	krakeend	4	Mosten	FT2103	Bart H.
13/12/95	kolgans	17	E10-put (pleisterend)	FS1998	Bart H.
13/12/95	bergeend	7	E10-put	FS1998	Bart H.
16/12/95	bergeend	5	E10-put	FS1998	Bart H.
16/12/95	wilde eend	966	Mosten	FT2103	Bart H.
16/12/95	ijsvogel	1	Mosten	FT2103	Bart H.
16/12/95	krakeend	5	Mosten	FT2103	Bart H.
17/12/95	ijsvogel	1	E10-put	FS1998	Bart H.
17/12/95	krakeend	2	E10-put	FS1998	Bart H.
17/12/95	bergeend	5	E10-put	FS1998	Bart H.
17/12/95	wilde eend	928	Mosten	FT2103	Bart H.
17/12/95	krakeend	8	Mosten	FT2103	Bart H.
17/12/95	ijsvogel	1	Mosten	FT2103	Bart H.
14/12/95	oievaar	1	Hoogstraten, Moerstraat	FS2296	Dimitri V.P.

Volledig verslag waterwildtelling E10-put en de Mosten : zie volgend bieteutje !

DEADLINE WAARNEMINGEN : VRIJDAG 22 MAART

Rode wouw

